

I

LAUPÄEV

1

Dorothea Krogh istus Eaholmenil kiriku valge pastoraadi verandal ja naeratas merel helkiva valguse poole. Oli olnud imeline suvi. Võib-olla seni parim siin Hitra saarel. Mõned negatiivsed hääled väidaksid kindlasti, et see on kliimamuutuste tulemus. Et maailm on nüüd soojem. Et peagi vajame uut Noa laeva, aga negatiivseid hääli Dorothea Krogh enam ei kuulanud. Või noh, tegelikult oli Dorotheal äsja külas käinud lihtsalt tusane kirikuteenija Nora Strand. Kohutavalt negatiivne inimene. Igavene vanatüdruk ja rahulolematu kõige suhtes siin taevas ja maa peal, nüüd muidugi ka uue altarimaaliga.

„Sponsorlus kirikus? Millal raha hakkas otsustama Jumala üle?“

Sellega võis Dorothea osaliselt isegi nõustuda, kuid samas teadis ta, et kirik vajab renoveerimist. Uut katust. Värsket värvikihti. Riigipoolsest toetusest jääb kindlasti väheks. Kingitus koguduse jõukamalt osalt? Sellest tuleks ju ainult head, kas pole?

Hitra. Kaunis saar Trøndelagi rannikul, kus ta oli elanud kogu oma elu. Loodus, mis endiselt hinge kinni võis lüüa. Juba lõhn. Adru ja vetikad. Alla randa laksuvad lained. Nagu oleks Jumal kõige paremast, mis tal oli, loonud maapealse paradiisi. Valguse. Mere. Kaljud. Tuulte sakutatud puud. Pühapaiga, paradiisi, nüüd veidi häiritud, jah, sellest oli saanud väike saarekogukond. Perekonnaga, kes oli nii hästi hakkama saanud ja kel nüüd oli rohkem raha kui kogu riigil kokku.

Henry Prytz.

Firma Royal Arctic Salmoni asutaja ja omanik. Kunagi tavaline talupoiss, nüüd üks maailma rikkamaid inimesi, *Trondelagi ranniku lõbe-ärimees*, mida kõik siin kandis õiglaseks ei pidanud.

„Nagu sellel perekonnal juba küllalt poleks? On neil nüüd ka *kirikut* vaja?“

Dorothea Krogh raputas pead ja tundis, et läheb selle kutsumata kohale ilmunud ja kauni päeva tumedatesse pilvedesse mässinud lootusetult negatiivse kirikuteenija peale veidi närvi. Ei, sellest ei pea üldse välja tegema. Eakas daam tõusis kaunis valguses püsti ning korjas kohvitassid ja küpsised kokku. Kell akna kõrval näitas veerand üksteist, kas veidikese portveini jaoks on liiga vara? Ei, muidugi mitte. Nüüd, kus vana preester on tagasi oma Issanda juurde reisinud, teab Dorothea Krogh ise paremini, mida teeb. Ta oli pudeli ja väikese klaasiga just välja lõõmava päikese kätte jõudnud, kui mobiil laual vibreerima hakkas.

No pagan küll.

Kas võiks nüüd ometi rahu saada?

Ta oli isegi ristsõna valmis pannud ja puha. Dorothea ohkas ja vajutas rohelist nuppu.

„Jah, Dorothea kuuleb.“

„Kas sa saaksid siia tulla?“

Uue preestri hääl kõlas täpselt nagu alati. Närviliselt, murelikult, võib-olla isegi rohkem kui tavaliselt. Temaga esimest korda kohtudes oli Dorothea mõelnud, et preestrid peaksid ju inimesi rahustama, mitte neid veelgi murelikumaks tegema. Aga küll see läheb paremaks. Uus preester on noor ja pärit linnast, anna talle mõned aastad ja üks ta rahuneb maha. Kuid nüüd oli see aasta juba möödunud ja mees nägi ikka välja nagu väike poiss, kes jalalt jalale tammudes midagi ootab.

„Palun tule, midagi on juhtunud ...“

„Kas kanad on jälle jooksu saanud? Sa tead, et nad võivad siin vabalt ringi käia, nad tulevad tagasi, kui ise tahavad.“

„Mida? Ei, ei, asi pole selles. See on uus altarimaal, sa pead ise vaatama tulema, kas sa oled kodus? Kas saad siia tulla?“

Dorothea ohkas ja pani portveini käest.

„Kohe?“

„Jah? Saad sa?“

„Äkki kannatab öhtuni?“

„Ei-ei, ma arvan, et meid karistatakse. Ülevahtpoolt. Ma ju ütlesin, et seda kingitust poleks pidanud vastu võtma ...“

Noore preestri hääl kõlas nii, nagu puhkeks ta kohe nutma.

„Anna mulle kaks minutit.“

„Olgu, ma olen käärkambris.“

„Ma tulen varsti.“

Dorothea Krogh viis pudeli ja klaasi kööki tagasi ning läks esikusse oma õlgkübara järele. Ilmselt polnud see päev puhkamiseks ette nähtud. Kõigepealt pahur kirikuteenija ja nüüd närviline noor preester. Ehk on aeg? Aeg siit ära kolida, pensionärikorterisse, mida nad olid talle Fillanis pakkunud?

Jah, seda peaks tõepoolest kaaluma.

Dorothea oli just trepile astunud, kui märkas kirikuaia kuju. See sundis naist küüru tõmbuma.

Oh, ei.

Kas see oli täna?

Ta heitis kiire pilgu telefonile.

16 juuli.

Muidugi.

Tegelikult Dorothea vaadata ei tahtnud, kuid ei suutnud vastu panna.

Anita Holmen.

Ema.

Tühja hana ees.

Kolm aastat tagasi.

Siin, turvalisel Hitral.

Anita Holmeni poeg pidi lihtsalt sõbra juurest rattaga koju tulema ja sellest ajast peale pole keegi teda enam näinud.

Jonathan Holmen.

Kaheksa-aastane.

Nüüd tundis Dorothea häbi.

Et pole seda varem teinud.

Läinud ja naisega rääkinud.

Jääda ilma oma pojast?

Ei, teate, mis?

Ta võib küll Trøndelagi inimene olla ja end inimeste isiklikust elust eemal hoida, aga nüüd tõesti aitab.

Kolm aastat?

Nii, et lapsest ühtegi jälge pole?

Igal asjal on oma piir.

Dorothea Krogh pani õlgkübara pähe ja sammus kindlameelselt surnuaia suunas.

2

Mia Krüger ärkas kajakate kriiskava kisa peale, kuid seekord oli kõik teisiti. Eelmisel õhtul oli too tumedapäine mõrvauurija kaljul istunud, avamerele vaadanud ja mõista püüdnud, kes ta oli olnud. Sellel kaugel saarel ostetud vanas valges majas avanenud vaatepilt oli teda šokeerinud. *Minu vana mina.* Iiveldustundega oli ta väikese elutoa ära koristanud. Igat värvi ja kujuga tabletid. Mõned arstide välja kirjutatud, teised kohtadest, mille puhul ta eelistaks unustada, et seal üldse käinud on. Põrandal ja töötasapindadel tühjad kõlisevad pudelid, kuid kõige valusam avastus oli kalender. Kuupäev, millele oli ringi ümber tõmmanud. 18. aprill. Just siis pidi ta surema. Kõigest sellest lahti saama. Taasühinema oma kaksikõega. Sigridiga. Kes oli kümme aastat tagasi maailmast lahkunud rāpases Oslo keldris, nõel veenis. Läinud olid kõik. Ema, isa. Vanaema, kes oli olnud temaga nii sarnane, kes oli teda mõistnud paremini, kui ta ise endast aru sai. *Eks ole, Mia, sa näed asju, mida teised ei näe?* Kogu pere. Kõik surnud. Ja siis kogu see viletsus. Mõrvauurija Norra politsei eliitüksuses. Mariboegate 13-s Holger Munchi käe all. Kõige raskemad juhtumid. Tema vastutusel. Maailma viletsus. Tema õlgadel.

Kuid enam mitte.

Mia lükkas õhukese suveteki kõrvale ja läks ettevaatlikult üle nagiseva pööningupõranda. Kardinaid lehvisid leebe tuule käes.

Seitsme nädala eest oli ta Oslos üles öelnud töö mõrvauurijana ja olnud sellest ajast peale siin. Üksi. Edøyal. Tema enda saarel. Hitrast paadiga mõne minuti kaugusel. Kõrgel taevas oli päike ja kaljude taga helkis vaikselt kristallselge vesi. Viimati siin olles oli ta olnud täiesti külm. Uimastatud. Tuim. Maailmast väljas. Loendas kalendris päevi. Tagasitulek oli olnud šokk. Avanesid kõik meeled. Keha oli puhas. Mõistus oli tagasi, hajuma oli hakanud ka klomp kõhus, see klomp, millest ta polnud isegi teadlik olnud.

Eks ole, Mia, sa näed asju, mida teised ei näe?

Ta astus rahulikult üle põranda vannituppa ja sundis end peegli ees peatuma. Niimoodi oli ta seisnud ka aasta tagasi. Silme ees udune. Pikad tumedad juuksed mööda põski alla rippumas. Kõhn, liiga habras, juba peaaegu surnud. Oli lugenud kokku oma vigastusi. Füüsilisi vigastusi, kümne aasta jooksul politseis tekkinuid. Ühe käe väikese sõrme otsast puudus lüli. Vasaku silma kohal lõikehaava arm.

Mia võttis ettevaatlikult lahti sideme puusal ja nägi oma kergenduseks, et haav on palju parem. Tema viimane juhtum. Jälitaja. Mees oli teda lähedalt tulistanud. Esmalt jalga, siis puusa. Mia läks peeglile lähemale, uuris haava, armkude nägi kena välja. Veel päev või paar, siis võib sideme täielikult eemaldada. Lõpuks ometi ujuma minna. Jälle sukelduda. Vee alla oli ta igatsenud hetkest, kui paadi kai külge sidus. Tema enda paadisild. Tema enda saar. Tunded olid olnud lausa liiga tugevad. Mia Krüger nuttis harva, kuid teel üles selle kauni maja poole oli küll pisara poetanud.

Ta on elus.

Aga kurat, see oli läinud üle noatera.

Puhas õnn.

Kui Munch poleks teda siia otsima tulnud. Seoses juhtumiga, mis ta tagasi Oslosse oli toonud.

Nüüd on parem.

Palju parem.

Mia saatis taevasse väikese tänu ja läks siis duši alla. Kaalus, kas peaks veel mõneks nädalaks siia keset merd jääma, aga ei, ta oli lubanud. Ja varsti tuleb sügis. Ja siis talv. Siinsed jaanuaritormid, ei, see poleks hea mõte, tuleb endale enne seda teine elupaik leida. Ema,

isa ja vanaema majad Åsgårdstrandis – kõik ammu müüdnud. Nagu ka tema enda korter Oslos. Mia oli kaua mõelnud, mida peaks ette võtma. Koos õe Sigridiga oli neil alati olnud väike unistus minna Põhja-Taisse ja hakata pisikest baari pidama, aga see polnud nagu päriselt see.

Siis oligi ta helistanud.

Chen, Mia Korea sõber.

„Hei, Mia, räägitakse, et otsid omale tegevust? Et tulid politseist ära?“

Tema endine treener, kes nüüd pidas Lõuna-Prantsusmaal mägironimislaagrit. Valele teele sattunud noored said kaljudel ronides lõbutseda, tema aga rahastas oma igavest uute võimatute ronimisiradade otsingut.

„Otsin parasjagu instruktoreid juurde. Äkki tuled ka?“

Ideaalne.

Ta astus duši alt välja ja naeratas selle mõtte peale.

Üksi siin saarel?

Muidugi, täiesti suurepärase.

Aga igaveseks ka siia jääda ei saa.

Paar aastat Prantsusmaa mägedes ronida?

Paremat elu ei tea tahtagi.

Mia jalutas rõõmsalt kööki, tegi tassi espressot ja läks paljajalu välja hommikupäikesest soojenenud siledatele kaljudele. Siinne valgus oli suurepärase, lausa üleloomulik. Nii päeval kui ka ööl. Jah, küll on ikka tore, et auto katki läks, nüüd saab enne lahkumist siin paar päeva kauem aega veeta.

„Ma tulen, kui Jaguar terveks saab, sobib?“

„Loomulikult, tule, millal iganes soovid.“

Auto.

Täna peab remonditöökotta minema.

Poes ka käima.

Mia hakkas just maja poole suunduma, kui nägi, et lahte siseneb paat.

Kes see nüüd siis on?

Ta ei tunne siin kedagi.

Mia haaras teksapüksid ja läks alla randa.

Väike paat.

Pardal tüdruk, päris väike, vast ehk kümme-üksteist aastat vana, pikad heledad juuksed lehvimas, seljas lilleline suvekleit.

„Kas sina oled see kuulus politseinik?“

Tüdruk ronis innukalt paadist välja kaile.

„Oled või?“

Mia naeratas.

„Võib-olla. Kes sina siis oled?“

„Sa pead mind aitama.“

Nüüd märkas Mia tüdruku silmis tõsidust.

„Mina olen Sofia. See oli minu süü. Et Jonathan kadus. Kas sa saad mind aidata? Palun?“

3

Luca Eriksen tõusis kirjutuslaua tagant püsti, läks väikese kabineti seina juurde ja võttis maha oma naise pildi. Kandis selle pühalikult üle toa laua juurde, pani õrnalt sahtlisse, võttis istet ja jäi tühja pilguga enda ette vahtima. Püüdis naisest võimalikult palju eemalduda. Tema riidetest. Isiklikest asjadest. Panna kõik kastidesse. Neist võimalusel vabaneda. Võimaluse puudumisel panna need kuhugi, kus neid iga päev ei näe. Kas siis pööningule või keldrisse. Nii palju kui võimalik. Ka fotod. Mitte teha seda, mida ta oli teinud, istudes tühjas majas arvutiekraani taga, vaadates üha uuesti ja uuesti samu videoid, sõrmed silitamas naise ilusat nägu.

Kas sa filmid jälle, Luca, oh, ära tee, ma pole endale nägu päbe teinud, näen halb välja.

Mees tõusis taas püsti, läks kohvimasina juurde ja peatus, tass käes. Viimati oli ta oma naist näinud aasta, kolm kuud ja neli päeva tagasi ning igatses teda nii väga, et vahel ei teadnud, mida iseendaga pihta hakata.

„Hitra politseijaoskond, siin on Luca.“

„*Jubtus õnnetus.*“

„*Kus?*“

„*Tunnelis. Auto vastassuunavööndis. Siin on täielik kaos.*“

„*Kas sa bādaabinumbri 112 belistasid?*“

„*Jah, nad on teel ... aga ... Luca?*“

„*Jah?*“

„*Asi on Amandas.*“

„*Mida?*“

„*Amandas. See on tema auto.*“

Luca muutis meelt, süda läks lausa pahaks, ta läks kiiresti tagasi, tõmbas sahtli lahti, pani pildi uuesti tolle vanale kohale tagasi ja libistas käega üle klaasi.

„*Vabandust, Amanda.*“

Kirjutuslaual helises telefon ja ta võpatas. Võib-olla oli saadud nõuande siiski õige olnud.

Sa ei peaks töötama, Luca. Sinu jaoks on veel liiga vara. Anna endale rohkem aega.

Mitte töötama?

Ei, ta peab.

Kodus istuda? Ilma naiseta?

Plaanideta? See ei lähe.

Ta peab ühiskonda tagasi tulema.

Kasulik olema.

Luca Eriksen võttis end kokku, otsis üles oma ametliku hääle ja tõstis toru.

„*Hitra politseijaoskond, siin on Luca.*“

„*Hei, Luca, siin Dorothea. On sul hetk aega?*“

„*Muidugi, Dorothea, mis lahti?*“

„*Meil oli kirikus väike juhtum. Preester on üsna ärritunud. Kas sa saaksid tulla, kui sul võimalus on, või oled hõivatud?*“

Luca naeratas.

Hõivatud?

Tegelikult oli Hitra jaoskond avatud ainult kaks päeva nädalas. Kella kümnest kaheni, ja see ütles nii mõndagi selle kohta, kui palju

kuritegevust sellel väikesel saarel ette tuli. Varem oli ta tööle sõitnud Orkangerisse ega pidanud seda jaoskonda lahti hoidma, kuid talle anti nõu ja ta oli seda kuulda võtnud. Säilitas vaid väikese positsiooni Hitral, nii et töötas nüüd ainult esmaspäeviti ja kolmapäeviti.

Kolmapäeviti.

„Kas me peame seda iga kolmapäev tegema, Luca, kas korrast kuus ei piisaks?“

Naise nägu peeglis. Tuttav pilk, näiliselt tüdinud, aga mitte päriselt, autovõtmete kõlin, naise parfüümi lõhn, kui too ta põske suudles.

„Ja palun, mängi täna paremini, okei? Ma olen väsinud kaotamast.“

Neli paari.

Ikka sama.

Naer ja joogid, ja alati lõppes nii, et tema pidi nad kõik koju sõidutama.

Laupäev ja tegelikult vaba päev, aga loomulikult mitte.

Ikka pidi ta vastama, kui kõne tuli.

„Luca, kas sa kuuled mind?“

„Jah, vabandust, Dorothea, mida sa ütlesidki?“

„Kirikus juhtus midagi. Ilmselt ei midagi tõsist, aga sa tead preestrit, ta nii väga muretseb kõige pärast. Kas sa saaksid läbi tulla?“

„Muidugi, ma võin kohe tulla.“

„Suurepärane, näeme varsti.“

Nagu robot.

Vahel tundus just nii.

Nagu oleks ta lihtsalt masin.

Enam pole asjadest rõõmu.

Suures voodis ärkamisest.

Üksi.

Hammaste pesemisest.

Üksi.

Hommikusöögist.

Üksi.

Õhtul sisutühja teleka ees istumisest.

Üksi.

Luca Eriksen ajas end raskelt püsti, võttis ukse kõrvalt nagist

võtmed ja läks trepist alla. Istus hetkeks rooli taga, lõpuks vajutas puldil nappu, mis avas garaažiukse, ja sõitis politseiautoga päikese kätte.

Päris päike. Suvi oli olnud rõõmus, üks parimaid paljude aastate jooksul. Halb ilm. See oli üks põhjustest, miks ta tookord oli skeptiline olnud.

„Hitra saarel vabanes õpetajakohb, Luca. Mis sa arvad? Kas peaksime põhja kolima? Võib-olla saame elada minu lapsepõlvkodus? See oleks ju nii romantiline?“

Kokkusattumused.

Liblikaefekt.

Kui ühte asja poleks juhtunud, ei oleks juhtunud ka teist.

Kui ta oleks tookord keeldunud, siis oleks naine praegu elus.

See oleks olnud täiuslik.

Armastus esimesest silmapilgust.

Ta oli tulnud Oslosse politseikoolist. Pruuti tegelikult ei otsinud. Tegeles oma asjade ja trenniga. Jooksmisega. Selle nimel ta elas. Igal hommikul ärkas kell kuus. Kulutas aastas läbi mitu paari jooksujalatsid ja just nii ta naisega kohtuski. Kahekümneaastase pedagoogikatudengiga, kes töötas osajaga kingapoes Majorstuas.

Amanda.

Hitralt.

Dorothea Krogh ootas meest juba kirikutrepil.

„Hei, Luca. Kuidas läheb?“

„Noh, päris hästi.“

„Sa tead, et minu juurde oled sa alati teretunud, eks? Kui on vaja kellegagi rääkida?“

„Ole sa tänatud, pean meeles. Sa ütlesid, et midagi juhtus?“

„Noh, ma pole kindel. Võib-olla keegi lihtsalt tegi ulakust. Helistasin, sest preester nõudis. Tead ju, kui närvi ta vaeseke läheb. Pidi lausa pikali heitma. Tule siia, ma näitan sulle.“

Luca läks naise järel trepist üles.

„Siia poole.“

Nad jõudsid vahekäiku, Luca peatus ja vaatas uudishimulikult üles kantsli taha seinale.

Vana altaripildi asemel oli seal nüüd uus suur altarimaal.

Luca naeratas ja raputas kergelt pead.
„Nüüd ma saan aru, millest nad räägivad.“
„Jah?“
Eakas naine pöördus tema poole.
„Kas sa arvad, et seda on liiga palju?“
„Ei, ma ei tea ...“
„Liiga palju lõhet? Tead, mulle nagu tundub niimoodi. Et kas keegi pahandas sedavõrd, et tahtis meile väikese sõnumi saata.“
Naine läks väikese riidetüki juurde käärkambri ees põrandal.
„Need rippusid altarmaali küljes.“
Dorothea tõmbas riidetüki ära ja astus sammu tagasi.
Põrandal lebas kolm surnud varest.
„Natuke jäle, kas pole?“
„Jah, kindlasti.“
Eriksen laskus põlvili ja tõstis ühe linna kivipõrandalt üles.
„Mis nende silmadega juhtus?“
Dorothea tegi grimassi.
„Keegi on need välja torganud.“
„Oh, jumal hoidku.“
Ta pani linna ettevaatlikult tagasi maha.
„Ja see siin, ma ei tea, kas see on sõnum või mis see on.“
Dorothea osutas ühe varese jala ümber pandud metallrõngale.
Luca pööras linna ümber ja vaatas graveeritud märke.
„KTTY3?“
„Jah, ära minult küsi. Ma ei tea, mida see tähendab. Võib-olla on lind rõngastatud. Tead küll, ornitoloogid ja nii. Ma ei tea. Ei, natuke jäle ikka.“
„Ja linnud rippusid seal üleval?“
„Jah. Täna hommikul. Mis sa arvad?“
Vana naine pani käed risti ja vaatas Lucale murelikult otsa.
„Raske öelda.“
„Keegi on ulakust teinud?“
„Tõenäoliselt. Aga ikkagi ebameeldiv. Aitäh, et sa helistasid. Uurin asja.“
„Aitäh,“ ütles Dorothea, paitas sõbralikult Luca selga ja läks ees välja.